

Dôvodová správa

V roku 2001 zahrnula Európska komisia v svojej Bielej knihe *„Európska dopravná politika do roku 2010: Čas na rozhodnutie,“* medzi svoje priority aj potrebu posunu rovnováhy a zlepšenie prepojenia medzi jednotlivými dopravnými módmi a zabezpečenie intermodality, najmä posilnením prepojenia medzi námornou dopravou, vnútrozemskou vodnou a železničnou dopravou, čo by malo riešiť problém preplnených ciest a úzkych profilov (lievikov) na cestách.

Po prehodnotení tohto dokumentu v roku 2006 sa súčasťou prepracovanej agendy stalo aj odstraňovanie negatívnych vedľajších účinkov mobility, posun smerom k environmentálne priateľskejším spôsobom dopravy a „ko-modalita“ teda efektívne využívanie rôznych dopravných módov samostatne, aj vo vzájomnej kombinácii.

V roku 2009 Európska komisia vydala dokument **Udržateľná budúcnosť dopravy: smerom k integrovanému a používateľsky prístupnému systému založenému na technológiách.** Zoči-voči impozantnému rastu dopytu po doprave (v období rokov 1995 až 2007 išlo o priemerný ročný rast 1,7% v osobnej doprave a 2,7% v nákladnej doprave) zdôrazňoval tento dokument potrebu uspokojiť rastúci dopyt po „dostupnosti“ v kontexte rastúceho záujmu o udržateľnosť dopravy. Prioritou sa tak stala lepšia integrácia rôznych dopravných módov ako spôsob zlepšenia celkovej efektívnosti dopravného systému a naštartovania rozvoja a používania inovatívnych technológií.

SWOT analýza ukázala, že prístupnosť oblasti Juhovýchodnej Európy ako aj mobilita osôb a služieb ako aj úroveň služieb je vo väčšine krajín z tejto oblasti stále nedostatočná.

Táto situácia je **spôsobená nedostatočnou kvalitou a kvantitou infraštruktúry, čo je problém ktorý si vyžaduje značné finančné investície a čas.** Avšak existujú aj rôzne iné možné opatrenia smerujúce k udržateľnému zlepšovaniu prístupnosti, tak ako ich zmieňujú vyššie uvedené stratégie EÚ. Ide o opatrenia smerujúce k optimalizácii a koordinácii existujúcich služieb, ktoré dnes poskytujú rôzne dopravné módy, ďalej o vytvorenie prepojených intermodálnych systémov z existujúcich dopravných zariadení a o skoordiovanie cezhraničných služieb a vyriešenie nedostatku infraštruktúry.

V súvislosti s prebiehajúcou **3. výzvou** strategického charakteru na predkladanie projektových zámerov v rámci **Operačného programu Juhovýchodná Európa** (ďalej len „OP JVE“), bolo Hlavné mesto SR Bratislava oslovené zástupcom Združenia miest a obcí Slovenska, jedným zo slovenských financujúcich partnerov ponukou zapojenia sa do projektu v oblasti dopravnej témy **3.1 Sieť miest pre zlepšenie dostupnosti a mobility ľudí v juhovýchodnom regióne** spadajúcej pod 3. Prioritnú os.

Cieľom 3. prioritnej osi je spájanie miestnych a regionálnych subjektov s európskymi sieťami (vrátane cestnej, železničnej, vnútrozemskej a námornej dopravy), ktorej súčasťou je **fyzická infraštruktúra, ako aj prístup k informačnej spoločnosti.**

Popis projektového zámeru

oblasť 3, Téma 3.1 Sieť miest pre zlepšenie dostupnosti a mobility ľudí v juhovýchodnom regióne

1. Zámer projektu

Zámerom pripravovaného projektu je prostredníctvom povinných riešených aktivít počas realizácie projektu dosiahnuť

1. Definovanie siete uzlových miest prvej úrovne, hlavných aglomerácií / hlavných miest JVE regiónu (minimálne 5 miest je potrebných), ktoré by ponúkli optimálnu dostupnosť k JVE programovej oblasti pre cestujúcich.
2. Identifikáciu napájacích sietí pre druhotnú dostupnosť z definovaných miest a ich železničných staníc do príľahlých susedných regiónov, satelitných aglomerácií a funkčných oblastí (vrátane susedných letísk a prístavov, a to aj ktoré sa nachádzajú za hranicami) pokiaľ ide o spoločné verejné a súkromné existujúce prepravné služby.
3. Implementáciu platformy pre harmonizáciu právnych predpisov, postupov a štandardov pre nadnárodné siete medzi vybranými hlavnými mestami v oblasti SEE regiónu spolu s prístupnosťou k poslednej míle v spolupráci s kompetentnými tvorcami politik z partnerských krajín, dopravcami a zástupcami relevantných cieľových skupín občanov, používateľov, pracovníkov (a zástupcami príslušných EÚ združení).
4. Spracovanie dohôd pre zlepšenie mobility cestujúcich v regióne juhovýchodnej Európy, založených na reorganizácií a harmonizácií hromadnej dopravy na nadnárodnej pôsobnosti (vrátane zjednodušenia prechodu cez hraničné prechody) a pilotné implementácie vo vytvorenej sieti miest.
5. Realizácia pilotných fyzických, priestorových a virtuálnych mestských systémov, koordinované zavádzanie informačných a komunikačných technológií a fyzických riešení vypracovaných na mieru (Např. spoločný harmonogram prístupný prostredníctvom internetu) a služby (např. predaj lístkov) sú ponúkané pre cestujúcich všetkých skupín tak, aby sa mohli dostať do konečného cieľa svojej cesty.

Hlavné mesto SR Bratislava pristúpi v rámci projektu k implementácii aktivít súvisiacich s bodmi 1, 2, 4 a 5.

Výstupy z projektu

1. Súbor spoločných štandardov, postupov a schém zameraných na harmonizáciu legislatívy zúčastnených krajín, ktoré by umožňovali nadnárodnú prístupnosť pre cestujúcich prostredníctvom organizácie a koordinácie existujúcich služieb hromadnej dopravy,
2. Pilotná sieť hlavných aglomerácií/hlavných miest, ktoré majú vyššiu kapacitu fungovať ako uzly nadnárodnej prístupnosti JVE a ktoré sú zároveň napojené na svoje príľahlé oblasti, satelitné aglomerácie a funkčné priestory (vrátane blízkych letísk a prístavov, aj keď sa budú nachádzať za hranicami),
3. Prevádzka fyzických a virtuálnych uzlových systémov pre existujúce dopravné služby na železničných staniach zúčastnených uzlových miest a štandardizovaná kvalita pri prestupoch (na nadnárodnej úrovni),
4. Databáza dopravcov (súkromných aj verejných) a dopravných spojov v projektovej oblasti s jednoduchým on-line prístupom pre verejnosť a plán na jej údržbu a aktualizovanie aj po ukončení projektu,

5. Harmonizované cestovné poriadky a služby pre ich potenciálnych používateľov na nadnárodnej úrovni ako základ pre zlepšenie prístupnosti do a v oblasti JVE.

2. Partnerstvo v rámci projektu

V rámci predkladaného projektu je vedúcim partnerom krajina Taliansko, mesto Bologna. Ďalšími štátmi zapojenými do projektu budú Rakúsko, Grécko, a s krajinami Slovinsko, Bulharsko, Rumunsko, Srbsko a Chorvátsko prebiehajú rokovania o zapojení sa do projektu.

V rámci Slovenska bude zapojené do projektu Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Železničná spoločnosť Slovensko, a.s., Združenie miest a obcí Slovenska a Hlavné mesto SR Bratislava.

V zmysle programu boli stanovené počty: maximálne 3 financujúci partneri na jednu krajinu a na projekt (vzhľadom na vysoký počet krajín zapojených do programu by príliš veľké partnerstvá mohli brániť efektívnemu manažmentu, čo by mohlo viesť k nedostatkom v implementácii). Zahnutých by malo byť najmenej 8 partnerských krajín.

3. Financovanie projektu

Financovanie projektov prijímateľov v rámci Operačného programu Juhovýchodná Európa sa uskutočňuje formou **poskytovania nenávratného finančného príspevku** (ďalej aj „NFP“), ktorého maximálna výška predstavuje 85 % z celkových schválených oprávnených výdavkov na projekt financovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Finančné prostriedky sú poskytované **systemom refundácie**. Trvanie procesu certifikácie oprávnenosti výdavkov, predkladania a schvaľovania žiadostí o platbu na úrovni projektu a následne úrovni partnera trvá v priemere jeden kalendárny rok.

Predpokladané výdavky projektu pre Hlavné mesto SR Bratislava, riadneho financujúceho partnera sú vo výške **200 000,00 EUR**, ktoré sú zložené z príspevku z **Európskeho fondu regionálneho rozvoja vo výške 85% a príspevku z rozpočtu žiadateľa vo výške 15%**.

4. Proces schvaľovania projektového zámeru

Termín ukončenia výzvy a zároveň posledný deň predkladania projektu je 17. 06. 2011. Žiadosť s povinnými prílohami zašle vedúci partner projektu na Riadiaci orgán Operačného programu Juhovýchodná Európa.

Technické posúdenie a hodnotenie predložených projektov bude vykonávať Spoločný technický sekretariát programu a výsledky budú následne prerokované na Monitorovacom výbore, ktorý nakoniec rozhodne o selekcii projektov postupujúcich do ďalšieho kola.

Trvanie obdobia posudzovania je v závislosti na počte a kvalite predložených projektov.